

Odpowiedź na interpelację nr 33947

w sprawie budowy zabezpieczeń przeciwpowodziowych na rzece Odrze chroniących biogazownię w Brzegu

Odpowiadający: sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Dorota Niedziela

Warszawa, 16-09-2015

W odpowiedzi na interpelację pani poseł Ewy Wolak (K7INT33947), dotyczącą budowy zabezpieczeń przeciwpowodziowych na rzece Odrze chroniących biogazownię w Brzegu, poniżej przedstawiam stanowisko Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w przedmiotowej sprawie.

1. Czy z uwagi na istniejące zagrożenie Ministerstwo Środowiska może przeznaczyć środki finansowe na zbudowanie zabezpieczeń przeciwpowodziowych na rzece Odrze chroniących biogazownię w Brzegu w obecnej perspektywie finansowej, czyli jeszcze przez rokiem 2022?

W konsekwencji powodzi z lipca 1997 r. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w 2000 r. zlecił opracowanie *Koncepcji ochrony przed powodzią doliny rzeki Odry w rejonie Brzegu – studium programowo - przestrzenne*.

Dokument ten był przedmiotem, zorganizowanej przez RZGW we Wrocławiu narady technicznej, która odbyła się w dniu 25 października 2001 r. Spotkanie, na które zostali zaproszeni przedstawiciele Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu, Starostwa Powiatowego w Brzegu, Urzędu Miejskiego w Brzegu, Urzędu Gminy Lubsza, Urzędu Gminy Brzeg oraz Oddziału Południowego Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych, było poświęcone omówieniu rozwiązań projektowych i dokonaniu wyboru optymalnego wariantu ochrony przeciwpowodziowej. Podczas narady ustalono program prac modernizacyjno-inwestycyjnych z uwzględnieniem hierarchii pilności do wdrożenia. Jako pierwsze i najważniejsze do realizacji zadania rekomendowano: likwidację polderu Brzezina i wykonanie obwałowania pierścieniowego wyspy w Brzegu.

Zadania te, pomimo upływu ok. 15 lat, dotychczas nie znalazły odzwierciedlenia w planach inwestycyjnych zarówno Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu (tj. administratora i inwestora obwałowań rzeki Odry w tym rejonie), jak i jednostek samorządu terytorialnego, a w szczególności władz miasta Brzeg. Z zaprojektowanych w ramach *Koncepcji ochrony przed powodzią doliny rzeki Odry w rejonie Brzegu* zabezpieczeń Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu do realizacji przewidział jedynie budowę, przebudowę i modernizację wału przeciwpowodziowego rzeki Odry - Rataje. Powyższa inwestycja została ujęta w *Projekcie planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla regionu wodnego Środkowej Odry*.

W przedmiotowym *Projekcie planu zarządzania ryzykiem powodziowym* teren gminy i miasta Brzeg zidentyfikowany został jako obszar problemowy o wysokim poziomie ryzyka - tzw. *Hot spot*. W trakcie opracowania projektu PZRP, w wyniku zgłoszonych podczas konsultacji społecznych uwag, dostrzeżono wysokie ryzyko związane z zalaniem i awarią oczyszczalni ścieków oraz biogazowni, zlokalizowanych na odrzańskiej wyspie (w sierpniu zakończone zostały konsultacje społeczne projektów PZRP i obecnie rozpoczął się proces legislacyjny mający na celu przyjęcie PZRP w formie rozporządzeń).

W wyniku przeprowadzonych szczegółowych analiz dotyczących możliwości redukcji ryzyka powodziowego w projekcie PZRP dla obszaru przedmiotowego *Hot spotu* rekomenduje się likwidację obwałowań polderu Brzeziny, wykonanie obwałowania rzeki Odry - Rataje w mieście Brzeg oraz zabezpieczenie miasta Brzeg ze szczególnym uwzględnieniem wyspy odrzańskiej poprzez przebudowę hydrowężła, a także budowę i modernizację murów oporowych. W przypadku zabezpieczenia lewobrzeżnego brzegu Odry - Rataje WZMiUW w Opolu opracował w ostatnim okresie kompletną dokumentację projektową i inwestycja ta znajduje się na liście inwestycji strategicznych planowanych do realizacji w latach 2016-2021. Dla opisanych kolejnych działań brak jest natomiast dokumentacji projektowej, na podstawie której można by rozpocząć prace budowlane. W związku z powyższym do roku 2021 rekomenduje się opracowanie

wielowariantowej koncepcji zabezpieczenia gminy i miasta Brzeg wraz z przygotowaniem dokumentacji projektowej i uzyskaniem pozwolenia na prowadzenie prac budowlanych. Szacunkowy koszt analizowanych działań, na realizację których należy zabezpieczyć środki finansowe, jest następujący:

1. *Koncepcja zabezpieczenia przeciwpowodziowego m. Brzeg - Opracowanie w I cyklu planistycznym wielowariantowej koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego obszaru problemowego wraz wykonaniem dokumentacji projektowej dla wariantu rekomendowanego* – 2 mln zł (inwestor: RZGW we Wrocławiu, realizacja do 2021 r.);
2. *Budowa, przebudowa i modernizacja wału przeciwpowodziowego rzeki Odry - Rataje* – ok. 15 mln zł (inwestor: WZMiUW w Opolu, realizacja do 2021 r.);
3. *Rozbiórka wału polderu Brzeziny* – ok. 10 mln zł;
4. *Przebudowa hydrowężła i zabezpieczenie wyspy odrzańskiej* – ok. 55 mln zł.

Należy jednak mieć na uwadze, że zakres i koszt wyżej wymienionych działań, w szczególności wymienionych w pkt. 2-4, może ulec zmianie na etapie tworzenia szczegółowej koncepcji technicznej.

Odnosząc się do kwestii organów właściwych w zakresie budowy i utrzymania infrastruktury przeciwpowodziowej dla miasta Brzeg, pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 88a ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 j.t.) ochrona przed powodzią jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, a sprawy ochrony przeciwpowodziowej należą do zadań własnych gmin zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.). **O środki finansowe na cele zabezpieczenia przed powodzią infrastruktury samorządowej powinna ubiegać się właściwa jednostka samorządu terytorialnego, odpowiedzialna za jej utrzymanie i ochronę, w szczególności, gdy infrastruktura ta służy wyłącznie realizacji zadań gminy.**

Pragnę także wyjaśnić, że informację m.in. o zagrożeniu powodziowym przedmiotowego terenu, jak i o wykonanej *Koncepcji ochrony przed powodzią doliny rzeki Odry w rejonie Brzegu*, przekazano do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Brzegu Sp. z o.o. w piśmie z dnia 10 grudnia 2010 r. Informacje o obszarach zagrożenia powodziowego, pochodzące z *Atlasu terenów zalewowych w dolinie rzeki Odry na obszarze województwa opolskiego (w granicach działania RZGW we Wrocławiu)* oraz z, opracowanej w 2004 r. na zlecenie RZGW we Wrocławiu, dokumentacji pt. *Wyznaczenie zasięgów zalewów wód powodziowych w dolinie rzeki Odry na terenie województwa opolskiego dla określonych stanów WZW na wodowskazie Miedonia* zostały także przekazane przez RZGW we Wrocławiu zainteresowanym gminom i starostwom nadodrzańskim z obszaru województwa opolskiego oraz WZMiUW w Opolu.

Odnosząc się natomiast do decyzji o lokalizacji przedmiotowej oczyszczalni i biogazowni w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (przed 18.03.2011 r. - obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią) pragnę zaznaczyć, że postępowania administracyjne w sprawie zwolnienia z zakazów, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 3 i art. 88l ust. 1 ustawy Prawo wodne wszczynane są na wniosek podmiotu ubiegającego się o uzyskanie zgody na zwolnienie od zakazów. W niniejszej sprawie nie wpłynął do właściwego terytorialnie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu wniosek dotyczący zwolnienia z ww. zakazów dla biogazowni funkcjonującej w ramach oczyszczalni ścieków w Brzegu.

Z poważaniem,

Dorota Niedziela

Sekretarz Stanu